



Toimintakertomus 2024



**Luetaan
yhdessä**
-verkosto

Etu- ja takakannen kuvat: Maria Rannanheimo

Kirjoittajat: Henna-Maija Syrjälä, Salla Tieva, Natalia Nordling,
Susanna Sulkunen

SISÄLLYSLUETTELO

Toiminnanjohtajan terveiset	2
Tärkeitä lukuja vuodelta 2024	4
Toistetaan yhdessä -hanke 2022-2025	6
Tavoitteet ja tulokset	8
Katsaus juhluvuoteen	10
Verkoston 20-vuotisjuhla	13
Esittelyssä verkoston perustaja Marja Liisa Toivanen	18
Vuoden 2024 mielenterveysteko -palkinto Luetaan yhdessä -verkostolle	20
Vuoden 2024 koulutukset vapaaehtoisille	22
Verkosto laajenee	24

516 SYYTÄ JUHLAAN

Vuosi täynnä iloa, juhlaa ja yhteisiä hetkiä. Näitä ja paljon muuta oli vuosi 2024 täynnä, kun Luetaan yhdessä -verkosto ohitti virallisesti teinivuodet ja siirtyi aikuiseen 20 vuoden ikään. Juhlavuoden teemana oli toiminnan mahdollistajat, eli Luetaan yhdessä -verkoston väsymättömät vapaaehtoistyöntekijät ja yhteistyökumppanimme, jotka tarjoavat katot ryhmiemme päälle.

20 vuotta sitten pieni joukko naisia päätti auttaa naapurustonsa uusia kasvoja oppimaan suomea ja 20 vuotta myöhemmin saman tehtävän parissa työskentelee 516 vapaaehtoistyöntekijää ja yli 60 yhteistyökumppaniorganisaatiota. Vuodet ovat olleet täynnä hienoja hetkiä, haasteita ja ennen kaikkea suurta yhteisöllisyyttä, joka on auttanut meitä saavuttamaan tavoitteitamme ja luomaan merkityksellisyyttä ja onnistumisen kokemuksia monen ihmisen elämään, olivatpa he sitten ryhmiemme oppijoita ja ohjaajia.



**Vuodet ovat olleet
täynnä hienoja
hetkiä, haasteita ja
ennen kaikkea
suurta
yhteisöllisyyttä”**

Tänä päivänä voimme tarjota suomen kielen opetusta yhä useammalle ihmiselle, taustoista riippumatta, aina yksilöllisiä tarpeita kuunnellen ja kunnioittaen. Juhlavuonna tavoitimme opetuksessamme yli 4500 henkilöä, mikä on kaikkien aikojen ennätyksemme.

Tässä vuosikertomuksessa nostamme esiin kuluneen vuoden saavutuksia ja suurimpia hetkiä. Vuoden kohokohta oli syyskuun Juhlagaala, joka kokosi yli satapäisen joukon yhteen juhlimaan pyöreitä vuosia. Risteilimme Helsingin edustalla, nautimme hyvästä ruuasta ja musiikista ja tietysti nauroimme paljon. Tästä ihanasta päivästä on myöskin oma artikkeli tämän vihkosen sivuilla. Uudistimme juhluvuden kunniaksi myös ilmeemme: uusimme värimaailman, logon sekä nettisivut ja julkaisimme kymmenkunta juhluvuden artikkelia, joissa esittelemme toimintamme kasvoja ja mahdollistajia. Tietysti teimme myös töitä suomen kielen parissa: perustoiminnassamme kohtasimme oppijoita 26 440 kertaa sekä järjestimme pop up -toimintaa kirjoituskurssien ja selko-kirjalukupiirin muodossa.



Kuten tämä kaikki osoittaa, on yhteisön voima suuri, ja yhdessä olemme tehneet merkittävän työn kotoutumisen tukemisessa myös vuonna 2024.

Kiitän sydämellisesti kaikkia, jotka ovat olleet mukana vuosien varrella. Jatketaan tätä tärkeää työtä yhdessä tulevatkin vuosikymmenet.

Henna-Maija Syrjälä

TÄRKEITÄ LUKUJA VUODELTA 2024

516
vapaaehtoista



32
kuntaa

29
koulutusta

71
lähiopetusryhmää

8
etäryhmää



1

uudet verkkosivut

28547

opetuskohtaamiskertaa

4504

opiskelijaa



60+

yhteistyökumppania

2,5

työntekijää



TOISTETAAN YHDESSÄ –HANKE 2022–2025 – SATOJA UUSIA TOISTO-OSAAJIA JA TUHANSIA TOISTOJA

Vuosi 2024 oli Toistetaan yhdessä – hankkeen viimeinen toimintavuosi, kun hanke pääteltiin virallisesti loppuun ystävänpäivänä 14.2.2025. Kolmevuotisen STEA-rahoitteisen hankkeen tavoitteena oli juurruttaa Toisto-menetelmä osaksi Luetaan yhdessä –ryhmiä, sekä kehittää muun järjestökentän käyttöön Toisto-malli, jossa Toisto-menetelmä ja Luetaan yhdessä –toimintamalli yhdistyivät. Lisäksi hankkeessa koulutettiin Toisto-menetelmän käyttöön vapaaehtoisia, kotoutumisen asiantuntijoita ja maahanmuuttajajärjestöjen

edustajia sekä tuotettiin ja kehitettiin opetusmateriaaleja.

Hanke onnistui yli odotusten ja kaikki hankkeelle asetetut määrälliset tavoitteet ylitettiin selvin luvuin. Hankkeen puitteissa koulutettiin yli 1500 henkilöä Toisto-menetelmän käyttöön ja perustettiin uusia Toisto-ryhmiä maahanmuuttajayhdistyksiin sekä tuotettiin paljon uutta Toisto-materiaalia ja muokattiin olemassa olevia. Luetaan yhdessä –verkoston vapaaehtoistyöntekijöitä koulutettiin laajasti menetelmän käyttöön, ja opetusraporttien

mukaan 60% Luetaan yhdessä -ryhmistä hyödyntääkin menetelmää toiminnassaan. Kiinnostus Toisto-menetelmän hyödyntämiseen oli suurta lukuisilla paikkakunnilla eri puolilla Suomea ja hanketyöntekijät matkustivatkin ahkerasti kolmen vuoden aikana Toiston ilosanomaa uusiin niemennokkiin vieden.

Hankkeen aikana huomasimme lisäksi, että Toisto-menetelmä on myös sovellettavuutensa ansiosta verraton menetelmä, sillä se sopii hyvin erilaisiin tilanteisiin ja hyvin erilaisille kohderyhmille. Seuraavan kolmen vuoden ajan Toiston matka jatkuukin uudessa hankkeessa, jossa Toisto-menetelmä siirtyy koulumaailmaan. Sosiaalista Suomea – Toisto-menetelmä kouluihin -hanke tukee niin vastasaapuneiden koululaisten kuin heidän vieraskielisten huoltajiensa suomen alkeiden oppimista, kodin ja koulun yhteistyötä sekä kotoutumista. Uudessa hankkeessa Toisto-menetelmä juurrutetaan osaksi valmistavaa opetusta kouluttamalla opetusalan ammattilaisia ja suomea osaavia vapaaehtoisia ja huoltajia Toisto-ohjaajiksi sekä kehittämällä valmiit, maksuttomat materiaalit ohjaajille. Hanketta rahoittaa Euroopan

unionin Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF). Hanke on kolmevuotinen ajalla 17.2.2025 – 16.2.2028.

Tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu myös jatkorahoituksen haku alkuperäiselle aikuisille suunnatun vapaaehtoistyönä toteutetun Toisto-toiminnan rahoittamiselle. Toisto on nyt löytänyt pysyvän kotinsa osana Akateemisten Naisten kotoutumistoimintoja Luetaan yhdessä- ja Auroras-toimintojen kyljestä. Ennen yllä mainitun jatkorahoituksen löytymistä Toisto-koulutuksista vastaa Luetaan yhdessä -verkosto ja alkuperäiset Toisto-tuokiot löytyvät jatkossakin nettisivuiltamme osoitteesta toistomalli.fi.



TAVOITTEET JA TULOKSET

Verkostolla on ollut toimintaa vuodesta 2004 lähtien ja se toimii Suomen Akateemisten Naisten Liitto (SANL) ry:n alla. Toimintaa ohjaa ja valvoo SANL:n vuosittain nimeämä ohjausryhmä. Luetaan yhdessä -toiminnalle asetettiin vuodelle 2024 kolme päätavoitetta ja kaksi alatavoitetta.

Suomen kielen taidon parantuminen

01

Säännöllisesti opetukseen osallistuneista vapaaehtoisten mukaan: 40 % edistyi opinnoissaan huomattavasti, 53 % jonkin verran, 7 % ei edistynyt lainkaan. Opiskelijoista 80% arvioi saaneensa lisää rohkeutta käyttää kieltä.

Perustaitojen parantuminen

02

Toimintaan osallistui 1045 luku- ja kirjoitustaitoaan harjoittavaa henkilöä. Heistä 77 % edistyi perustaidoissaan vuoden aikana. Perustaitoja ovat luku- ja kirjoitustaidon lisäksi mm. numerotaidot, tietotekniset taidot sekä opiskelutaidot.

Osallisuuden lisääntyminen

03

Vapaaehtoistyöntekijät arvioivat säännöllisesti toimintaan osallistuneista opiskelijoista 84 %:n parantaneen osallisuuttaan toimintakauden aikana. Opiskelijapalautteen vastaajista erittäin paljon samaa mieltä väittämän "Ryhmässä käyminen on minulle tärkeää" oli 70% ja "Tunsin kuuluvani ryhmään" väittämän kanssa 66%.

Opetussisällöt

04

Ryhmät opettivat: 1) Tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta, tavoista ja kulttuurista: 100% ryhmistä, 2) Tietoja suomalaisesta työelämästä: 91%, 3) Suomen kielen taitoja arkisanastosta (esim. aika, koti, perhe, elintarvikkeet): 96%, 4) Matemaattisia taitoja (esim. maksaminen, numerot, kellonajat): 84%, 5) Digitaitoja 51%: ryhmistä.

Vapaaehtoistyön mielekkyys

05

"Toiminta tuo arkeeni mielekästä ja arvokasta elämänsisältöä" 88 % vastaajista väitteen kanssa samaa mieltä, "Koen tekeväni työtä merkittävän asian eteen" 88% väitteen kanssa samaa mieltä. Onnistumisen kokemuksia toiminnasta oli vastaajista saanut 80%.

Luetaan yhdessä -verkoston toimintaa rahoitti vuonna 2024 pääasiassa STEA (sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) 213 885 euron avustuksella Luetaan yhdessä -verkostolle sekä 125 742 euron avustuksella Toistetaan yhdessä -hankkeelle.

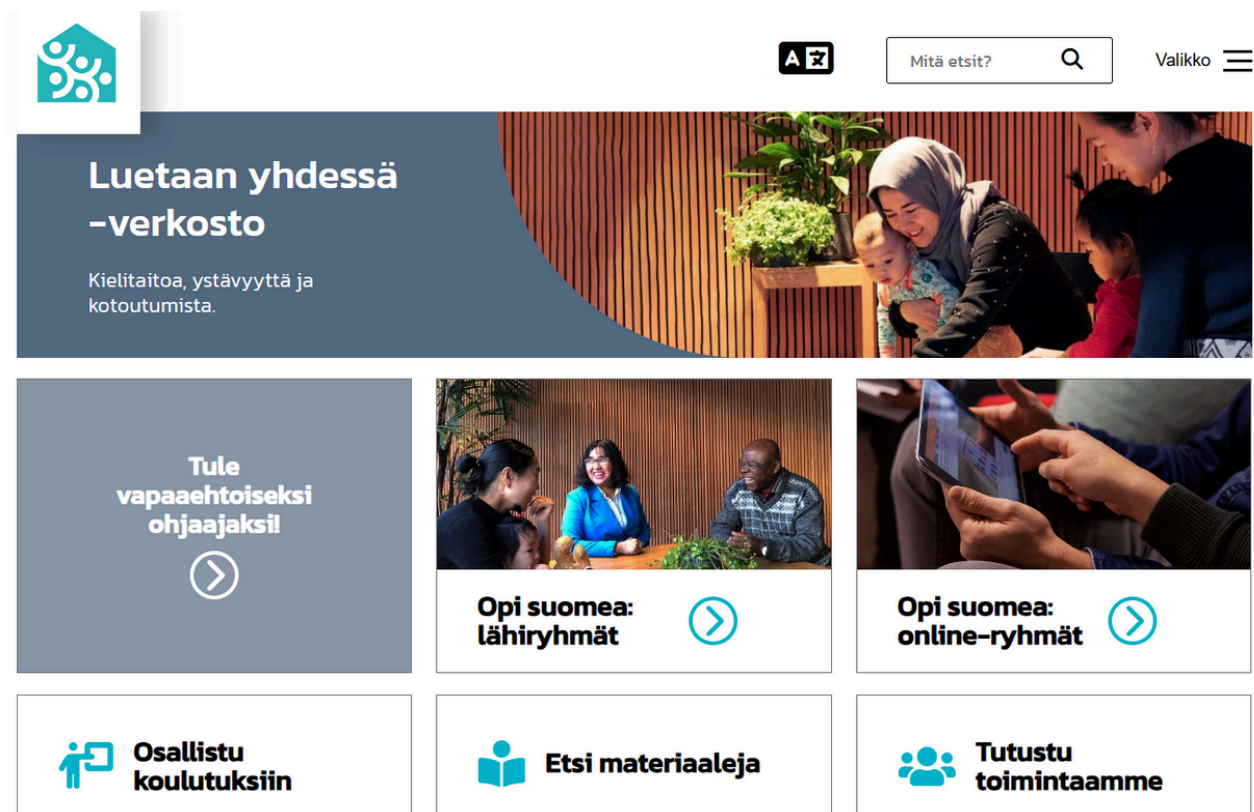
KATSAUS JUHLAVUOTEEN

Juhlavuosi näkyi verkoston viestinnässä monin eri tavoin

Juhlavuosi lähti käyntiin rytinällä verkoston ilmeuudistuksen myötä heti alkuvuodesta. Uudet verkkosivumme avautuivat tammikuun puolivälissä ja sen myötä kaikki markkinointimateriaalimme somekanavia myöten muuttuivat päivitetyn ilmeen mukaisiksi. Verkosto sai paitsi uuden hienon logon myös raikkaat uudet

tunnusvärit. Uudistuksella pyrittiin modernimpaan ilmeeseen ja ajoitus tuntui sopivalta toiminnan täyttäessä 20 vuotta.

Verkoston verkkosivujen uudistusta ohjasi ennen kaikkea saavutettavuus. Tavoitteenamme oli, että verkkosivuilla olisi mahdollisimman helppo navigoida ja löytää tarvitsemansa, oli käyttäjänä sitten vapaaehtoinen, suomen kielen oppija tai yhteistyökumppani. Verkkosivujen koko ulkoasun ja



rakenteen muuttumisen lisäksi karsimme ja uudistimme sivujen sisältöjä tämänhetkisiä tarpeita paremmin vastaaviksi. Muun muassa verkoston tarjoamat koulutukset haluttiin tuoda aiempaa selkeämmin näkyville heti verkkosivujen etusivulle.

Vuoden 2024 alussa käynnistyi myös juhluvuoden artikkelisarja, jossa nostimme esiin verkoston toiminnan mahdollistajia: vapaaehtoisia ja yhteistyökumppaneita. Teimme vuoden aikana kuusi artikkelia, joissa kuultiin yksittäisten vapaaehtoisten sekä yhteistyökumppaneiden kokemuksista ja näkemyksistä toiminnassa. Artikkelisarjaan haastateltuja esiteltiin myös verkoston sosiaalisen median kanavissa.

Artikkelisarjan lisäksi juhluvuotta tuotiin esiin sosiaalisessa mediassa muillakin tavoin sekä verkoston jokaisessa uutiskirjeessä kyseisen

vuoden aikana. Merkkivuotta varten luotiin lisäksi kaksi erilaista juhluvuoden logoa. Logojen suunnittelusta vastasi Luetaan yhdessä -verkostossa syksystä 2023 kevääseen 2024 työskennellyt graafikko María Jimenez. Logoja hyödynnettiin monissa eri yhteyksissä, kuten uutiskirjeissä, toiminnan esitteissä ja työntekijöiden sähköpostien allekirjoituksissa.

Tempauksia suomen kielen oppijoille

Myös suomen kielen oppijoille järjestettiin juhluvuoden kunniaksi muutamia tempauksia. Kesällä ja loppuvuodesta muiden ryhmien ollessa tauolla, pieni porukka aktiivisia vapaaehtoisia järjesti kahteen otteeseen Harjoittele kirjoittamista -kurssin. Kurssi toteutettiin siten, että kurssille ilmoittautuneet saivat kerran viikossa sähköposteihinsa selkoartikkelin sekä siihen liittyvät

//

I'd love to participate in every other book club, if you are going to make it again. Thank you so much for this wonderful opportunity! It was fantastic!

//

Thank you for the opportunity! I hope there will be more courses like this one. Writing is the most important tool to learn a language.

kysymykset, joihin oppijat vastasivat viikon kuluessa. Vapaaehtoiset ohjaajat antoivat sähköpostitse yksilöllistä palautetta vastauksista sekä tarjosivat tarvittaessa esimerkkivastauksia kysymyksiin. Tehtäviä oli molemmilla kursseilla yhteensä neljä. Suositut kurssit saivat paljon kiitosta ja hyvää palautetta osallistujilta. Maksuttomalle kirjoituskurssille oli selvästi runsaasti kysyntää.

Toinen suomen kielen oppijoille suunnattu juhluvuoden erikoisuus oli loka-marraskuussa toteutettu selkolukupiiri. Yhteistyössä Luetaan yhdessä -verkoston tuki ry:n kanssa toteutetussa lukupiirissä kokoonnuttiin yhteensä neljä kertaa Zoom-tapaamisiin keskustelemaan Yösyöttö -nimisestä selkokirjasta. Osallistujat kehuivat selkolukupiiriä vuolaasti ja kokivat sen tuoneen varmuutta puhumiseen sekä rohkeutta suomenkielisten kirjojen lukemiseen. Selkokulupiirille toivottiin kovasti myös jatkoa – tässäpä loistava toimintaidea jollekin sopivalle toimijalle, esimerkiksi järjestölle tai kirjastolle!

Alkusyksyn juhla kruunasi juhlavuoden

Juhlavuosi huipentui syyskuussa

verkoston vapaaehtoisten, työntekijöiden ja kunniavieraiden yhteiseen juhlaan Helsingissä. Juhlaohjelma alkoi tunnin mittaisella risteilyllä Helsingin edustalla, jonka jälkeen siirryttiin varsinaiseen juhlaan Hakaniemessä sijaitsevaan Meripaviljonkiin. Juhlapuheiden ja herkullisen ruoan lisäksi tilaisuudessa nautittiin ohjelmanumeroista, joista vastasivat yleisöä naurattanut koomikko ComedyFabe ja upea, kansainvälinen Shaam ry:n kuoro tansseineen. Kaikkein parasta oli kuitenkin yli sadan vapaaehtoisen osallistuminen juhlaan sekä sen mukanaan tuoma lämmin, iloinen ja yhteisöllinen tunnelma.



VERKOSTON 20-VUOTISJUHLA



Kuvassa vasemmalla SANL:n kotoutumistoimintojen toiminnanjohtaja Henna-Maija Syrjälä ja oikealla verkoston perustaja Marja Liisa Toivanen.

Juhlaa merellisissä maisemissa

Verkostomme merkkivuosi huipentui syyskuussa vapaaehtoisten, työntekijöiden ja kunniavieraiden yhteiseen 20-vuotisjuhlaan Helsingin merellisissä maisemissa. Juhlaa suunniteltiin hartaasti ja siitä haluttiin luoda erityinen ennen kaikkea siksi, että halusimme osoittaa kiitosta verkoston vapaaehtoisille tähänastisesta matkasta Luetaan yhdessä -toiminnan parissa. Toivottavasti onnistuimme siinä!

Juhlaohjelma käynnistyi puolen päivän aikaan Helsingin Kauppatorilta, jossa hyppäsimme noin 80 hengen voimin pieneen risteilyalukseen aaltojen päälle. Risteilyalus kuljetti juhlajoukkoamme tunnin verran pitkin Helsingin rannikkovesiä ja ohittaen muun muassa Suomenlinnan saaren. Merimaisemien ihastelun ohella risteilyvieraat pääsivät visailemaan joukkue-kisassa, jossa pähkäiltiin verkoston 20-vuotisen historian taipaletta ja tapahtumia. Risteily päättyi Hakaniemeen ravintola Meripaviljongin laiduriin,



Verkoston vapaaehtoisia Meripaviljongissa.



ComedyFaben stand up -esitys oli yksi juhlan ohjelmanumeroista.

josta vieraat pääsivät siirtymään itse juhlaan ravintolan puolelle.

Meripaviljongissa mukaan liittyi lisää kanssajuhljoita, sillä vieraillla oli mahdollisuus aloittaa juhla vasta ravintolasta. Ohjelman toisen osuuden avasi sydämellisesti verkoston pitkäaikainen toiminnanjohtaja Henna-Maija Syrjälä, jota seurasivat Suomen Akateemisten Naisten Liiton silloisen puheenjohtajan Kirsi Jokikokon sekä verkoston perustajan, Marja Liisa Toivasen liikuttavat puheet. Puheiden päälle oli ruokailun vuoro, jonka aikana pääsimme nauttimaan Meripaviljongin herkullisista kolmen ruokalajin menuista. Totta kai myös kippistelimme yhteisesti aikuisen iän saavuttaneelle verkostollemme.

Tunteita ja tunnelmaa

Pääruoan jälkeen oli ohjelmanumeron vuoro. Tilan otti haltuun stand up -koomikko ComedyFabe, joka nauratti yleisöään Suomeen, suomen kieleen ja kotoutumiseen liittyneillä vitseillään. Huumori tuntui uppoavan vedet silmissä nauraneeseen yleisöön ja esityksestä pidettiin palautteiden perusteella kovasti. Erityisesti kiiteltiin koomikon esityksen teemaa, joka sattumoisin kolahti



Juhla päättyi Shaam ry:n kuoron lauluun ja tanssiin. Myös juhluvieraat houkuteltiin ylös tuoleiltaan.

toiminnassamme mukana oleviin vapaaehtoisiin. Itsekin Suomeen muuttanut Fabe tietää mistä puhuu ja on taitava löytämään komiikkaa maahamme liittyvistä asioista.

Jälkiruokien ja kahvin ollessa loppusuoralla oli juhlan viimeisen ohjelmaosuuden aika. Päivän kruunasi Shaam ry:n kansainvälinen kuoro upeilla lauluesityksillään. Shaam ry:n:n tarkoituksena on ylläpitää ja tukea erityisesti arabimaista kotoisin olevien maahan muuttaneiden kulttuuri- ja harrastustoimintaa Suomessa ja tämä näkyy myös kuoron

toiminnassa. Arabiankielistä, eri instrumentein säestettyä laulua kuunnellessa siirtyi hetkeksi Helsingistä jonnekin aivan muualle! Kuoron esityksen viimeisteli koko ravintolasaliin levinnyt tanssi ja pitkä ihmisletka, jota johti rumpujen kanssa yksi kuoron jäsenistä. Elämys ylsi tanssin myötä varsin kokonaisvaltaiseksi ja päätti juhlan railakkaisiin tunnelmiin.

Kiitokset

Toivomme, että verkoston 20-vuotisjuhlasta jäi osallisille mukava muisto, johon palata vielä myöhemminkin. Saamamme palautteen perusteella juhlassa viihdyttiin ja tunnelma oli koko päivän ajan todella lämmin ja yhteisöllinen. Kiitos kaikille mukana olleille!



Osallistujien palautetta juhlapäivästä

//

Kaikki oli erinomaista!!!!
Venematka oli tosi kiva tapa saapua juhlapaikalle. Ravintola oli väljä ja viihtyisä. Ruoka oli hyvää. Ohjelmaa oli juuri sopivasti. Oli se uskomatonta, että tilaisuus päättyi tanssiin ja niin iloisein tunnelmiin. Kiitos!

//

Juhlat olivat hienosti järjestetyt alusta loppuun asti. Tunsin olevani tervetullut ja tärkeä. Ihana kokemus! Kiitos kaikesta juhliin liittyvästä!

//

Iso kimppu ruusuja teille ihanat. Kiitos mukavista puitteista ja sopivan väljästä ohjelmasta yhdessäoloon. Oli erityisen antoisaa tutustua muihin vapaaehtoiseihin, ihaniin ihmisiin ja saada uusia ajatuksia opetukseen liittyen.

ESITTELYSSÄ VERKOSTON PERUSTAJA MARJA LIISA TOIVANEN

Sanotaan, että yksikin ihminen voi saada aikaan paljon ja erityisesti silloin, jos hän saa innostettua muut mukaan. Opetusneuvos, FM Marja Liisa Toivasen elämäntyö on tästä vahva todiste. Suomen Akateemisten Naisten Liiton Luetaan yhdessä -verkosto viettää 20-vuotisjuhlaansa vuonna 2024. Suomeen muuttaneille arkisuomea opettava vapaaehtoisten verkosto sai alkunsa vantaalaisen Marja Liisa Toivasen ideasta ja kasvoi nopeasti valtakunnalliseksi, valtiorahoitteiseksi toiminnaksi.

Vaikuttaja-ainesta läpi elämän

Marja Liisa syntyi pian talvisodan jälkeen Aurassa 4.4.1940. Alkutaival ei ollut ruusuinen. Hänen isänsä oli menehtynyt rauhan aattona sotilasjunan onnettomuudessa Turengissa, ja hänen äitinsä oli jäänyt leskeksi raskautensa viime metreillä. Kasvettuaan Marja Liisa jatkoi kansakoulun jälkeen opintojaan lukioon ja kirjoitti laudaturin paperit vuonna 1959. Äiti myötävaikutti Marja Liisan



Marja Liisa Toivanen
Kuva: Mari Waegelein

jatko-opintoihin, ja Marja Liisa päätyi opiskelemaan kieliä äitinsä kannustamana. Filosofian maisteriksi hän valmistui vuonna 1966 Helsingin yliopistosta.

Opinjanon lisäksi Marja Liisa peri kotoaan kipinän yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Marja Liisa päätyi Liberaaliseen Kansanpuolueeseen. Seurasi pitkä kausi kaupungin-

valtuustossa, -hallituksessa ja ennen kaikkea koululautakunnassa. Työuransa hän puolestaan toimi opettajana, Opetushallituksessa ja rehtorina Jokelan yläasteella ja lukiossa.

Marja Liisa jäi eläkkeelle Jokelan koulun rehtorin virasta keväällä 2000. Kuitenkin heti eläköitymisen jälkeen Marja Liisalle avautui tehtävä opetusalan konsulttina Sri Lankassa vuosina 2001–2003. Siellä hän sai kokea, millaista oli olla ummikko, kielitaidoton vieraassa maassa. Työkieli oli englantia, mutta kaupungin torilla se ei aina toiminut.

Suomeen palattuaan ensimmäiset somalit olivat tulleet Suomeen ja myös Marja Liisan kotikaupunginsa Myyrmäkeen. Marja Liisa päätti ystävänsä Pirjo-Riitta Frankenhaeuserin kanssa alkaa opettaa arkisuomea iäkkäille somalinalaisille, jotka olivat jääneet virallisen koulutuksen ulkopuolelle eivätkä vielä puhuneet suomea. Pian kävi selväksi, että opetus oli aloitettava aakkosista.

Kun opetus jatkui, kävi selväksi, että lukutaidottomia oli huomattavasti enemmän kuin mitä viranomaiset vapaaehtoisista puhumattakaan olivat luulleet. Marja Liisa alkoi

suunnitella Unifemin vapaaehtoisten kanssa pilottiprojektia lukutaidottomien maahanmuuttajien kartoittamiseksi sekä vapaaehtoisten lukutaito-opettajien kouluttamiseksi. Tässä Marja Liisan laajat järjestöverkostot tulivat avuksi.

Projekti sai tukea Opetushallitukselta, ja sitä lähti toteuttamaan Suomen Unifemin Vantaan paikallisosasto. Apuun tuli myös Zonta-järjestö, jonka Keltainen Ruusu -kampanjan tuotto ohjattiin vuosina 2008–2010 toiminnan laajentamiseen eri puolille maata ja Vantaa malli sai nimekseen Luetaan yhdessä -verkosto. Suomen Akateemisten Naisten Liitolle toiminta siirtyi vuonna 2011.

Toiminnan laajentuessa verkosto sai rahoitusta Suomen Kulttuurirahastolta ja Opetushallitukselta sekä useilta säätiöiltä ja järjestöiltä. Nykyisin Luetaan yhdessä -verkostoa rahoittaa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA, ja verkostolla on nyt vuonna 2024 80 opetusryhmää ja 565 vapaaehtoista opettajaa. Opiskelijoita on yli 4400.

[Artikkelin on kirjoittanut SANL:n toimitusjohtaja Susanna Sulkunen.](#)

VUODEN 2024 MIELENTERVEYS- TEKO -PALKINTO LUETAAN YHDESSÄ -VERKOSTOLLE



Kohtaaminen,
yhdessäolo ja
humori tukevat
mielen hyvinvointia.”

Kanta-Hämeen Psykologiyhdistys valitsi vuoden 2024 Mielenterveys-teko-palkinnon saajaksi Luetaan yhdessä -verkoston.

Palkinnon perusteluina oli maahan muuttaneiden kielen oppimisen ja lukutaidon edistämiseksi tehtävä vapaaehtoistyö, joka samalla auttaa maahan muuttaneita integroitumaan osaksi yhteiskuntaa ja vahvistaa osallisuuden kokemusta sekä psyykkistä hyvinvointia. Kanta-Hämeen alueella toimii seitsemän opetusryhmää. Ryhmiä kokoontuu Hämeenlinnassa, Riihimäellä ja Forssassa.

Tunnustusta juhlistettiin Hämeenlinnan Kumppanuustalolla 2.12.2024. Palkinnon luovutti Kanta-Hämeen Psykologiyhdistyksen puheenjohtaja Laura Airaksinen, minkä jälkeen juotiin juhlakahvit. Tilaisuuteen osallistui upea joukko Kanta-Hämeen Luetaan yhdessä -ryhmien vapaaehtoisia ohjaajia sekä työntekijäedustus verkoston toimistolta.

Luetaan yhdessä -toiminnan tärkeimpiä tavoitteita on Suomeen muuttaneiden osallisuuden edistäminen sekä kotoutumisen tukeminen. Näillä tekijöillä on luonnollisesti vahva yhteys myös mielenterveyteen. Juhlakahvien äärellä käytiinkin keskustelua siitä, mitkä pienet suuret asiat Luetaan yhdessä -ryhmissä erityisesti tukevat mielen hyvinvointia. Kolme asiaa nousi yli muiden: kohtaaminen, yhdessäolo ja huumori.



Tunnustusta juhlistettiin kahvitilaisuudella Hämeenlinnan Kumppanuustalolla 2.12.2024. Kuvassa Hämeenlinnan, Riihimäen ja Forssan Luetaan yhdessä -ryhmien vapaaehtoisia ohjaajia sekä Kanta-Hämeen Psykologiyhdistyksen puheenjohtaja Laura Airaksinen (kolmas vasemmalta). Kaikki paikalla olleet vapaaehtoiset eivät näy kuvassa.

Iloitsemme suuresti, että Luetaan yhdessä -toiminnan merkitys mielen hyvinvoinnin näkökulmasta nostettiin esiin näin hienolla tunnustuksella. Kiitos Kanta-Hämeen Psykologiyhdistys sekä alueella toimivat ryhmät, yhteistyökumppanit ja vapaaehtoiset!

VUODEN 2024 KOULUTUKSET VAPAAEHTOISILLE

Vuoden alussa

tarjottiin vapaaehtoisille kolme eri koulutusta seuraavista aiheista: Sähköinen opiskelijakortti ja seurantalomake, Verkoston tavoitteet, mittarit ja tulokset sekä Nopeat ja nokkelat oppijat ryhmässä. Koulutuksiin osallistui 50 vapaaehtoista.



Kevään aluekoulutukset

järjestettiin kolmeen otteeseen: Helsingissä, Tampereella sekä verkko-yhteyksin. Koulutusten teemana oli kulttuuriperintö, kulttuurien välinen dialogi sekä toimiminen monikulttuurisessa ryhmässä. Aiheeseen perehdyttivät verkoston vapaaehtoisia ja henkilökuntaa Kulttuuri-perintökasvatuksen seuran työntekijät, Julia Uusoksa ja Ira Vihreälehto. Koulutukset keräsivät yhteensä 69 osallistujaa.

Kauden avauskoulutus

toteutettiin yhteistyössä mielen-terveyttä edistävän Mieli ry –järjestön kanssa 27.8.2024. Maahanmuuton psyykkistä prosessia ja mielenterveyden tukemista käsittelevä luento houkutteli paikalle huikeat 120 osallistujaa. Verkoston vapaaehtoisten lisäksi tilaisuuteen osallistui myös Toisto- ja Auroras-vapaaehtoisia, yhteistyökumppaneita sekä sidosryhmien edustajia. Puhujana toimi Melis Arı-Gürhanlı.

Näin ohjaat ryhmää

-koulutuksia pidettiin kolme kertaa: yksi keväällä ja kaksi syksyllä. Uusille vapaaehtoisille tarkoitettujen koulutusten ideana on antaa opettamiseen ja ohjaajana toimimiseen. Etäryhmiä käsittelevässä koulutuksessa perehdyttiin myös WordWall-sivustoon ja muihin verkkomateriaaleihin. Koulutuksiin osallistui yhteensä 57 vapaaehtoista ja toiminnasta kiinnostunutta.



Syysseminaarin sijaan

14.9.2024 järjestettiin 20-vuotisjuhлагаala, jonka ideana oli kiittää verkoston vapaaehtoisia upeasta työstä. Juhlagaalaan otti osaa 120 vapaaehtoista. Lisätietoa aiheesta löytyy tämän julkaisun sivuilta 15 – 18.

Antirasismi ja yhdenvertaisuus

-verkkokoulutus pidettiin 30.10. Aiheen tärkeydestä kertokoon se, että tilaisuuteen osallistui 120 Luetaan yhdessä -verkoston, Auroras- ja Toisto-vapaaehtoisia. Puhujana toimii Pelastakaa lapset ry:n kouluttaja, Eva Udeh.



Lukuun ottamatta viimeisenä mainittua koulutusta kaikkien koulutusten materiaalit löytyvät verkoston [nettisivuilta](#) kohdasta 'Menneet koulutukset'.

VERKOSTO LAAJENEE

Vuonna 2024 perustettiin uusia ryhmiä yhteistyökumppanien sekä vapaaehtoisten aloitteesta. Uusia ryhmiä tuli Turkuun, Ouluun, Helsinkiin sekä Nurmijärven kunnassa sijaitsevaan Klaukkalaan. Verkoston yhteistyökumppaneina toimivat Turussa Pansion koulu, Helsingissä Helsingin NMKY ja Klaukkalassa Nurmijärven kunta. Oulussa yhteistyökumppanina toimi ryhmän käynnistyessä Oulun vastaanottokeskusten tukiyhdistys. Tällä hetkellä etsitään ryhmälle uutta yhteistyökumppania.

Jokaisen ryhmän vapaaehtoisille järjestettiin perustamisen yhteydessä kaksi koulutusta verkoston käytännöistä ja materiaaleista sekä suomen opettamisesta ja opiskelijoiden ohjaamisesta. Ryhmien käynnistettyä verkoston henkilökunta on ollut yhteydessä yhteistyökumppaneihin ja vapaaehtoiisiin varmistaakseen, että ryhmät saavat tarvitsevaansa tukea.

Kaikki ryhmät ovat olleet perustamisesta alkaen suosittuja ja



Kuvassa Klaukkalan ryhmän vapaaehtoiset

suomea harjoittelevat löysivät hyvin niiden pariin, mistä on kiitettävää verkoston henkilökunnan lisäksi vapaaehtoisten sekä yhteistyökumppaneiden aktiivisuutta. Vuodelle 2025 suunnitellaan myös pientä kasvua ja ennen kaikkea olemassa olevien ryhmien toiminnan tukemista.



KIITOKSET

Haluamme kiittää verkoston tähänastisesta matkasta kaikkia tahoja, jotka ovat olleet tavalla tai toisella mukana toteuttamassa Luetaan yhdessä -toimintaa. Kiitos yhteistyökumppanit, kiitos vuosien varrella ohjausryhmässämme olleet, kiitos muut sidosryhmät. Suurin kiitos verkoston huikeille vapaaehtoisille, jotka ovat koko toiminnan sydän.

Yhdessä tekemisessä on voimaa!



**Luetaan
yhdessä**
-verkosto

www.luetaanyhdessa.fi